

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/82/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817200720
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817200720.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobkyne Ing. R. F., trvale bytom T. O. XXX/X, A., právne zastúpenej A. a A. advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom C. XX, H., IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému A. Y. Z., s.r.o., so sídlom A. č. XX, N., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného V. kanceláriou JUDr. V. Y., s.r.o., so sídlom G. č. XX, N., L.: XX XXX XXX, o zaplatenie 1.462,98 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 10. januára 2018, č.k. 18Csp/10/2017-61, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žiadnemu z účastníkov **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 877,66 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 877,66 eur od 24.12.2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom III. uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 19,98 %. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 1.462,98 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.462,98 eur od 24.12.2016 do zaplatenia a náhrady trov konania. Po preskúmaní zmluvy súd dospel k týmto záverom: zo zmluvy vyplývalo, že žalobkyni bola poskytnutá a reálne žalovaným vyplatená len suma úveru 1.001,83 eur (1.170 - 168,17 eur), teda nie suma úveru 1.170 eur. Za neprijateľný považoval súd postup žalovaného, ktorý si stiahol pri vyplatení sumy úveru žalobkyni odplatu za službu v zmysle čl. 8 ods. 8.1 písm. a) Dohody o poskytnutí služby, ktorou žalovaný nanútil žalobkyni službu - možnosť odkladu troch splátok úveru -, pričom túto odplatu si vyúčtoval v čase uzavretia zmluvy, a to bez ohľadu na to, či žalobkyňa bude mať o takúto „službu“ vôbec záujem. Uvedené zmluvné dojednanie považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú i v zmysle § 53 ods. 5 OZ, pretože je výrazne v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Ďalej súd považoval dojednanú zmluvnú odmenu za poskytnutie úveru vo výške 1.631,15 eur vo vzťahu k skutočne poskytnutej čiastke žalobkyni 1.001,83 eur za neplatnú zmluvné dojednanie, pretože takáto odmena za poskytnutie úveru, ktorý by mohla plniť funkcie odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov - úroku je neprimerane vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ, pretože predstavuje 162,82 % z celkovo poskytnutej čiastky. Okrem toho zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala všetky povinné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to neobsahovala žiadny údaj o ročnej úrokovej sadzbe a nesprávny údaj o RPMN v neprospech spotrebiteľa, a zmluva teda neobsahovala zákonom stanovený údaj. V zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, keďže v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v

neprospech spotrebiteľa. Žalobkyňa mala preto povinnosť splácať len úver v časti poskytnutej úverovej istiny, pričom v skutočnosti jej boli poskytnuté peňažné prostriedky v sume 1.001,83 eur, a pokiaľ žalobkyňa zaplatila do podania žaloby na súd sumu 2.632,98 eur (čo nerozporoval ani žalovaný), zaplatila žalobkyňa žalovanému o 1.631,15 eur viac ako bola povinná. Žalobkyni tým vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ z dôvodu, že žalovaný od žalobkyne prijal finančné prostriedky bez právneho dôvodu. Preto ak žalovaný poskytol žalobkyni finančné prostriedky vo výške 1.001,83 eur a žalobkyňa zaplatila žalovanému sumu 2.632,98 eur, z uvedeného vyplýva, že sa žalovaný na úrok žalobkyne bezdôvodne obohatil o sumu 1.631,15 eur. Žalobkyňa si na súd podanou žalobu uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia len vo výške 1.462,98 eur, teda v menšom rozsahu, pričom súd je žalobou viazaný. V konaní žalovaný vzniesol námietku premlčania, na ktorú súd musel prihliadať v zmysle § 100 ods. 1 OZ. Po posúdení jej dôvodnosti potom dospel k záveru, že žalovaným vznesená námietka premlčania je čiastočne dôvodná. Súd uviedol, že na istinu v sume 1.001,83 eur žalobkyňa zaplatila 15 splátok v sume 62,69 eur a 16. splátku 18.01.2014 v sume 61,48 eur na istinu a vo zvyšku (1,21 eur) už na úroky a poplatky. Na základe uvedeného, konštatoval súd, nie je nárok žalobkyne premlčaný v zmysle § 107 ods. 1 a 2 OZ v časti o zaplatenie 877,66 eur, t.j. sumy, ktorú žalobkyňa zaplatila žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia po 20.01.2015. Súd mal za to, že len dva roky späť od podania žaloby (dňa 21.01.2017) mohol priznať žalobkyni vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. súm, ktoré zaplatila žalobkyňa žalovanému titulom vrátenia predmetného úveru po 21.01.2015. V danom prípade teda sumy 62,69 eur zaplatenej žalobkyňou dňa 18.02.2015 až 18.03.2016, t.j. celkom 14 mesačných splátok po 62,69 eur, t.j. sumy 877,66 eur. Vo zvyšku súd žalobu zamietol ako nedôvodnú pre premlčanie tohto nároku. Žalobkyňa si uplatnila voči žalovanému aj úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.462,98 eur od 24.12.2016 do zaplatenia, t.j. počnúc dňom, ktorým žalovaný odmietol žalobkyni vydať bezdôvodné obohatenie. V zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. priznal súd žalobkyni uplatnený zákonný úrok z omeškania vo výške 5,00 %, no len z nepremlčanej sumy 877,66 eur od 24.12.2016 do zaplatenia, t.j. odo dňa, kedy žalovaný riadne vedel, že si žalobkyňa voči nemu uplatňuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Vo zvyšku príslušenstvo zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Čistý úspech žalobkyne v konaní predstavuje 19,98 % a v takomto rozsahu potom žalobkyni vznikol nárok na náhradu trov konania.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti výroku I. a výroku III. Namietal, že súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dospel k záveru o neprimerane vysokej zmluvnej odmene (predstavujúcu 162,82 % z celkovo poskytnutej čiastky). Okrem toho, že takýto záver považuje za predčasný a vecne nesprávny, súd na inom mieste rozsudku dospel k záveru, že výška ročného úroku je 31,79 % (bod 9 odôvodnenia, strana 12). Záver o neplatnosti zmluvnej odmeny teda súd prijal na základe toho, že odmena má byť 162,82 %, hoci na inom mieste súd sám konštatuje, aká je podľa neho výška úrokovej sadzby. V súvislosti s ňou však súd nedospel k záveru o neprimeranosti. Žalovaný napádal záver súdu o neplatnosti zmluvnej odmeny najmä preto, že záver o hodnote 162,82 % je skresľujúci a nesprávny. Súd pri takomto svojom výpočte vôbec nezohľadnil fakt, akým je doba trvania zmluvného vzťahu. Primeranosť zmluvnej odplaty nie je možné posudzovať v absolútnom čísle, ako to spravil súd, a bez toho, aby zohľadnil práve dobu splácania. Priemerná výška odplaty na finančnom trhu v danom čase pre rovnaký úver bola 45,60 %, čo v konaní bolo preukázané. Súd vychádzal pri svojich záveroch z porovnania s úrokovými sadzbami bánk. Neoznačil však žiadnu právnu normu, ktorá by takéto porovnanie určovala. Z rozsudku nevyplýva ani to, z akého dôvodu súd nepostupoval podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v relevantnom znení. Z napádaného rozsudku ďalej vyplýva záver súdu, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje správny údaj o ročnej úrokovej sadzbe, čo podľa súdu má znamenať, ako by tento údaj zmluva ani neobsahovala. Konkrétne súd dospel k tomu, že údaj 70,01 % je nesprávny a správny má byť 31,79 %. Z rozsudku nevyplývajú žiadne skutočnosti a dôkazy, na základe ktorých súd dospel k takémuto záveru. Rovnako tak z rozsudku nevyplýva, na základe ktorej právnej normy by nesprávny údaj o ročnej úrokovej sadzby (za situácie, kedy podľa súdu správny údaj má byť nižší ako sa uvádza v zmluve) mal spôsobiť to, že úroková sadzba v zmluve uvedená nie je. Súd prvej inštancie pre tento záver neoznačil žiadne zákonné ustanovenie, a teda prijatý záver nemá oporu v žiadnom zákone. Z napádaného rozsudku ďalej vyplýva záver súdu, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje správny údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Podľa súdu a ním vykonaného prepočtu by hodnota RPMN mala byť 92,93 %. Napádal postup a závery súdu, pretože nevychádzajú zo zákonom stanoveného spôsobu výpočtu RPMN. Súd v rozsudku poukázal na to, že hodnotu RPMN počítal podľa internetovej kalkulačky, čo však nie je zákonný spôsob určenia RPMN podľa zákona č. 129/2010 Z.z. V konaní súd ani nemal osvedčené,

že ním uvádzaný prepočet v plnom rozsahu zodpovedá prílohe č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z., ktorá určuje výpočet RPMN. Je potom irelevantný výsledok takéhoto prepočtu, ak samotný postup pri výpočte nerešpektuje zákon, pretože ani výsledok výpočtu nie je v súlade so zákonom. Žalovaný napádal aj priznanie nároku na úrok z omeškania od 24.12.2016. V uvedený deň sa žalovaný do omeškania nedostal, pretože ani nebol vyzvaný na to, aby žalobcovi vydal žalovanú sumu. Neurčitá výzva, ktorá bola pripojená k súdnemu spisu, neobsahuje údaj, čo sa má vydať, v akom rozsahu a pod. Z neurčito formulovanej požiadavky je apriori nejasný rozsah toho, čo sa požaduje splniť a v dôsledku toho sa žalovaný do omeškania dňa 24.12.2016 dostať nemohol. Žiadal preto odvolací súd, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol aj v časti, v akej jej bolo vyhovené alebo, alternatívne, aby v napádanej časti rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podala odvolanie i žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu v rozsahu, v ktorom súd žalobu zamietol (výrok II.). Uviedla, že z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť najskorším možným termínom - teda spolu so začiatkom plynutia objektívnej premlčacej doby. Právna úprava ohľadom plynutia subjektívnej lehoty pri premlčaní je pritom jednoznačná. Jej začiatok je viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila - teda o objektívnej znalosti podstatných skutkových okolností. Slová „keď sa oprávnený dozvie“ je preto treba vykladať v tom zmysle, že oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o skutočnostiach uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 OZ; nie je možné len predpokladať, že by to mohla vedieť, resp. by sa to mohla dozvedieť alebo že sa to mala dozvedieť. Teda súd neprihliadol na skutočnú, ale len ním teoreticky predpokladanú vedomosť žalobcu, resp. súd sa nesprávne vedomosťou ani nezaoberal, jednoducho len stotožnil začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej lehoty s odkazom na to, že v tom čase už žalobca mal zmluvu a poznal okolnosti (na koho účet plnil) - teda súd sám nesprávne vytvoril predpoklad, že žalobca v tom čase už aj vedel o bezdôvodnom obohatení. V tejto súvislosti poukázala na viacero súdnych rozhodnutí. Ďalej konštatovala, že napokon ani ona a ani jej právny zástupca v skutočnosti nemohli pred právoplatným skončením súdneho sporu vedieť, že išlo o bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného - keďže toto závisí len na tom, či zmluva spĺňa alebo nespĺňa zákonné požiadavky, a či sa uplatní alebo neuplatní fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Definitívne je pritom táto otázka vyriešená až rozhodnutím súdu, ktorý v rámci súdneho konania rozhodne, a takéto rozhodnutie sa považuje za definitívne vyriešenie alebo určenie práv a povinností medzi účastníkmi súdneho konania. Pred rozhodnutím vo veci sú obe sporové strany presvedčené o tom, že ich právne posúdenie veci je správne. Konštatovala, že sa mohla dozvedieť o bezdôvodnom obohatení najskôr momentom, kedy si vypočula právny názor jej právneho zástupcu, najneskôr na základe rozhodnutia súdu, v rámci ktorého by súd konštatoval, že zmluva o úvere nespĺňala zákonom stanovené náležitosti. Následne tvrdila, že na to, aby sa považovalo plnenie zo zmluvy o úvere za bezdôvodné obohatenie, je pritom nevyhnutné splnenie jednej skutočnosti - a tou je rozpor zmluvy s právnou úpravou a uplatnenie fikcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Ide o obdobnú situáciu, ako v prípade neplatnej zmluvy, na základe ktorej si strany plnia súc presvedčení o jej platnosti, avšak následne sa ukáže, že zmluva bola neplatnou (v takom prípade sa strany tiež dozvedia až následne, že ich plnenie sa považuje za plnenie bez právneho dôvodu - bezdôvodné obohatenie). Teda bezúročnosť a bezpoplatkovosť je len zákonnou fikciou alebo následkom (ktorá sa uplatní v prípade splnenia podmienok výslovne špecifikovaných v zákone) - t.j. je stavom, ktorý inak nezodpovedá zmluvným podmienkam dohodnutým medzi žalobcom a žalovaným, ktoré sú obsiahnuté výslovne v zmluve o úvere. Spotrebiteľ (žalobca) mal pritom vedomosť len o zmluvných podmienkach, teda o tom, že má plniť na účet svojho veriteľa splátky podľa zmluvy. Ak by súd chcel tvrdiť, že žalobca mal vedomosť o bezdôvodnom obohatení, potom zároveň tvrdí, že si žalobca (ako spotrebiteľ) sám vyhodnotil znenie zmluvy o úvere, súvisiacich predpisov a judikatúry, dospel k záveru, že sa má na zmluvu uplatniť fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti (teda sa takto dozvedel o rozhodných skutočnostiach), avšak si zároveň po vykonaní uvedeného povedal, že aj napriek tomu bude naďalej plniť na účet veriteľa splátky podľa uzatvorenej zmluvy. Ďalej uviedla, že plnila na účet žalovaného finančné prostriedky tak, ako jej vyplývala táto povinnosť z uzatvorenej zmluvy a z inštrukcií od žalovaného (plnila svoju povinnosť zo zmluvy v domnienke, že ju plniť musí); nemala žiadny dôvod sa domnievať, že zmluva o úvere má akékoľvek nedostatky a dokonca z toho vyvodit' aj záver, že v určitom rozsahu už nemusí na účet veriteľa plniť ďalšie finančné prostriedky. Ak by v čase po splatení istiny vedela, že na zmluvu sa uplatňuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, je absolútne v rozpore s logickým uvažovaním, že by aj naďalej na účet žalovaného plnila akékoľvek ďalšie finančné prostriedky; už len samotná táto skutočnosť, a teda to, že plnila (v rámci opakovaných splátok) svoj záväzok,

ako vyplýval zo zmluvy, ktorú podpísala, znamená, že o bezdôvodnom obohatení (a o rozhodných skutočnostiach) nemala a ani nemohla mať vedomosť. Ak by sa názor, ktorý vyslovil súd, akceptoval ako správny, potom by subjektívna premlčacia lehota prakticky stratila význam; neposudzovali by sa totiž žiadne subjektívne prvky, ale len objektívna skutočnosť (či oprávnený subjekt mal k dispozícii napr. zmluvu a vedel o tom, že na jej základe plnil), pričom by sa pravdepodobne podľa názoru súdu mala automaticky uplatniť domnienka, že si k dátumu podpisu akejkoľvek zmluvy bol každý účastník vedomý toho, či je takáto zmluva v súlade so zákonom alebo nie. Na základe uvedeného žiadala odvolací súd, aby v napadnutej časti napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania.

4. K podanému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že rovnako ako súd zastáva názor, že celková odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov - úroku je neprimerane vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tomto smere poukázala na rozsudky Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/434/2014 zo dňa 25. 06. 2014, Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/2/2017 zo dňa 28.06.2017 a Okresného súdu Prievidza sp.zn. 12C/133/2015 zo dňa 22.06.2015. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia súdov, ako aj na skutočnosti uvedené v tomto smere žalobkyňou v podanej žalobe zo dňa 11.01.2017, zastávala názor, že predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať v časti o dohodnutej výške úrokovej sadzby za neplatnú, nakoľko odplata za poskytnutie finančných prostriedkov, ktorá predstavuje 162,82 % z celkovo poskytnutej čiastky úveru, je neprimerane, až úžernícky vysoká a v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje nesprávne uvedenú výšku ročnej úrokovej sadzby, implikuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá všetky v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch požadované náležitosti, tzn. súd uviedol zákonné ustanovenie, v zmysle ktorého dospel k záveru, že zmluva nemá všetky zákonom predpísané náležitosti. Odvolací dôvod žalovaného považovala za absurdný, čo sa týka výpočtu RPMN, nakoľko internetová kalkulačka na výpočet RPMN vychádza presne zo vzorca uvedeného v prílohe č. 2 k zákonu č. 129/2010 Z.z.. Súd dospel k správne záveru, ak uviedol, že žalovaným v úverovej zmluve uvedená výška RPMN bola nesprávna. So záverom žalovaného o neurčitosti predžalobnej výzvy sa nestotožnila, pričom poukázala na to, že ani súd v tomto smere nevzniesol žiadne pochybnosti o určitosť/ neurčitosti predžalobnej výzvy. Zastávala názor, že predžalobná výzva obsahovala všetky predpísané náležitosti spĺňajúce podmienku určitosť. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadala odvolací súd, aby potvrdil napadnutý rozsudok v žalovaným namietanej časti (výrok I. a výrok III.) ako vecne správny.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

6. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že na základe zmluvy o úvere sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť celkovú sumu žalobcovi 2.632,98 eur - z tohto tvorila istina sumu 1.170 eur a odmena za poskytnutie úveru 1.631,15 eur. Odvolací súd po preskúmaní v danej veci sa stotožňuje s tým, že skutočne bola žalobkyňou poskytnutá istina, výška úveru v sume 1.001,83 eur, a nie ako bola uvedená v zmluve vo výške 1.170 eur, teda zhodne so súdom prvej inštancie považoval Dohodu o poskytnutí služby odkladu splátok za neprijateľnú zmluvnú podmienku z nasledovných dôvodov:

7. Čo sa týka právneho posúdenia Dohody o poskytnutí služby, podľa názoru odvolacieho súdu táto nie je samostatnou dohodou. Aj keď formálne a graficky je táto dohoda oddelená od úverovej zmluvy, jej dojednania sú súčasťou úverovej zmluvy, pričom priemerný spotrebiteľ nerozoznáva samostatnosť tejto dohody. Spotrebiteľ poplatok zaplatí bez ohľadu na to, či službu chce alebo nechce využiť a tento poplatok zaplatí vždy dopredu. Zvýhodnenie spotrebiteľa teda nie je prakticky žiadne, pričom dodávateľ získava ďalší poplatok. Žalobkyňa bola povinná zaplatiť za službu, ktorú ešte nevedela, či v budúcnosti využije a bola aj podmienkou pre uzatvorenie zmluvy o úvere. Odvolací súd uvádza, že dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol službu, iba hypotetickú možnosť požiadať o odklad splátok. Žalobkyňa uhradila poplatok (odplatu) bez ohľadu na to, či túto „hypotetickú“ možnosť už aj vzhľadom na podmienky, ktoré žalovaný stanovil pre možnosť odkladu splatnosti splátok, dlžník využije, alebo nevyužije. Nepochybne odplata za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v bode 8.1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere, predstavuje peňažný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nebolo dodané a cieľom tejto „služby“ v skutočnosti sa sledoval len záujem dodávateľa na zvýšení ceny úveru. Okrem toho konanie žalovaného pri uzatváraní dohody o poskytnutí

služby má navyše znaky nekalosti, čo nie je v súlade so zásadou dobrých mravov uplatňovanou v spoločnosti. Odvolací súd preto súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že predmetné zmluvné dojednanie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, nakoľko je výrazne v neprospech spotrebiteľa.

8. Keďže, ako bolo vyššie konštatované, zmluva bola absolútne neplatná v časti Dohody o poskytnutí služby, teda v časti 168,17 eur, je potrebné súhlasiť so súdom prvej inštancie, že v skutočnosti bola žalobkyni vyplatená suma úveru (istina) 1.001,83 eur ($1.170 - 168,17 = 1.001,83$ eur), a nie suma 1.170 eur, ako to bolo uvedené v zmluve o úvere.

9. Následne, nakoľko istina bola poskytnutá vo výške 1.001,83 eur, odvolací súd posúdil poplatok (odmenu) za poskytnutie úveru vo výške 1.631,15 eur ($2.632,98 \text{ eur} - 1.001,83 = 1.631,15$ eur), nakoľko uvedené bolo odvolaním napadnuté zo strany žalovaného.

10. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

11. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom.

12. Právny záver o rozpore dobrých mravov s dojednaniami obsiahnutými v zmluve o spotrebiteľskom úvere sa týkal administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy (súd prvej inštancie to v napadnutom rozsudku označil ako „odmenu“ za poskytnutie úveru).

13. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku (§ 2 písm. g/ zákona č. 129/2010 Z.z.), ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Dá sa len predpokladať, že tento poplatok je za uzavretie zmluvy, jej spísanie, prípadne posúdenie bonity záujemcu o úver. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, odvolací súd ho považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa.

14. Samotná skutočnosť, že právna úprava explicitne nelimituje výšku poplatku, neznamená, že žalobca je oprávnený požadovať jeho zaplatenie v ľubovoľnej výške. Dojednanie o poplatku podlieha prieskumu vo svetle princípu dobrých mravov, civilnoprávnej úžery a v neposlednom rade prieskumu v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka.

15. Odvolací súd je toho názoru, že je za hranicou rozumného úsudku, aby administratívny poplatok vo výške 1.631,15 eur, teda dosahujúci 162,82 % z hodnoty úverovej istiny (1.001,83 eur), sledoval reálne výdavky spojené s poskytnutím úveru. Za stavu, kedy bol spotrebiteľ v zmysle zmluvy povinný zaplatiť veriteľovi okrem úroku aj administratívny poplatok vo 1.631,15 eur, je dôvodné dospieť k záveru, že tento administratívny poplatok v skutočnosti predstavuje odplatu za poskytnutie úveru, a teda jeho podstata a účel je rovnaký ako je to pri úroku. Odvolací súd zdôrazňuje, ako bolo konštatované vyššie, že odplata, úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov.

16. Dojednanie o administratívnom poplatku je vágnym ustanovením, ktoré vôbec nešpecifikuje, o aké konkrétne administratívne činnosti ide, a takto neúmerne vysoký poplatok bez bližšej špecifikácie jeho výšky a účelnosti je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka). Žalobkyňa ako spotrebiteľka nebola s jeho podstatou oboznámená, poplatok nie je náležite špecifikovaný a viaže sa na bližšie neurčené náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Podstatou administratívneho poplatku je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Poplatok vo výške presahujúcej polovicu sumy poskytnutého úveru nemôže ani pri najlepšej vôli predstavovať výdavky spojené s administratívnou činnosťou.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu, spotrebiteľ by mal platiť administratívny poplatok len za dodané skutočné plnenie, preto musí byť predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej

výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 39 v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

18. Súd prvej inštancie preto správne takto dojednaný poplatok posúdil v dôsledku jeho neprimeranosti ako neplatný pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

19. Následne odvolací súd preskúmal i právne posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru na základe podaných odvolacích námietok žalovaného.

20. Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Jednou z podstatných náležitostí zmluvy o úvere je v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ročná percentuálna miera nákladov (RPMN). RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. To, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu, a tak aj výber úveru, pre toho konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poistenie úveru a podobne.

21. Ak je výška RPMN v zmluve uvedená v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa, má to za následok, že zmluva sa v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy) považuje za bezúročnú a bez poplatkov. V preskúmvanej veci, v nadväznosti na vyššie uvedené, nakoľko poskytnutý úver v skutočnosti bol vo výške 1.001,83 eur a nie v zmluve uvedenej výške 1.170 eur, je nepochybné, že v zmluve o úvere uvedený údaj o RPMN nemôže byť správny. Navyše, v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená hodnota RPMN 65,26 % a ročná úroková sadzba úveru v hodnote 70,02 % (teda RPMN prevyšuje ročnú úrokovú sadzbu), čo nie je v skutočnosti možné, keďže hodnota RPMN zahŕňa v sebe okrem úroku za poskytnutý úver i ďalšie náklady spojené s úverom, a preto musí byť hodnota RPMN za úver minimálne rovnaká ako hodnota úrokovej sadzby. Na základe uvedeného odvolací súd súhlasí so záverom o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

22. Odvolací súd dodáva, že presahovalo rámec zásady hospodárnosti konania, aby sa odvolací súd zaoberal ďalšími odvolacími námietkami týkajúcimi sa bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, nakoľko už samotná skutočnosť, že predmetná zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN, spôsobuje táto skutočnosť v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru.

23. Na základe vyššie uvedeného postupoval súd prvej inštancie vecne správne, keď uzavrel, že žalobkyňa má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.631,15 eur ako rozdiel žalobkyňou zaplatenej sumy 2.632,98 eur a istiny skutočne poskytnutej žalobkyňi vo výške 1.001,83 eur, avšak nakoľko si žalobou uplatnila sumu 1.462,98 eur, má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v tejto výške, lebo súd je žalobným návrhom žalobcu v zmysle § 216 CSP viazaný.

24. Vzhľadom na odvoláciu námietku žalobkyne týkajúcu sa nesprávneho posúdenia premlčania, konkrétne počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, odvolací súd ju preskúmal nasledovne:

25. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie takto: dňa 22.08.2012 uzavrela žalobkyňa ako dlžníka so žalovaným ako veriteľom zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver, ktorého istinu žalobkyňa splatila do 18.01.2014 a od tohto dňa platila žalobkyňa žalovanému zmluvné plnenie nad rámec poskytnutej istiny. Žaloba bola podaná na súd dňa 20.01.2017.

26. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

27. Pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je významná skutočná vedomosť oprávneného a nielen možnosť vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia. Vychádzajúc z uvedeného, je potom skutočnú vedomosť žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia potrebné vidieť v inom okamihu ako od zaplataenia poslednej splátky žalobkyňou dňa 18.03.2016.

28. Pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny úveru sú podstatné tri zložky, o ktorých musela žalobkyňa vedieť, aby na jej strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení:

1. Vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.. z. v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva,
2. vedomosť o obsahu zmluvy, teda že zmluva niektoré údaje podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. neobsahuje,
3. vedomosť o tom, že zo strany žalobkyne došlo pri splácaní úveru k plneniu nad rámec poskytnutej istiny.

29. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou "neznalosť práva neospravedlňuje". Znalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti, ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamžik vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Pre uvedenú zložku vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domnienok a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. V prípade právnej domnienky, akou je znalosť práva, dokonca nevyvrátiteľne.

30. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamžiku podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu.

31. Pre posúdenie okamžiku vzniku vedomosti žalobkyne o tom, že žalovanému uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny je významné, kedy žalobkyňa preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplataenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, kedy uhradí splátku, ktorou poskytnutú istiny preplatí.

32. Vzhľadom na uvedené bol správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného dozvedela od okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Rovnaký právny záver prijal odvolací súd už v rozhodnutiach sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016, sp. zn. 17Co/341/2017 zo dňa 20.06.2018, ktorý odvolací súd nemal dôvod meniť. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie ohľadom posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia.

33. Žalovaný v odvolaní ďalej namietal, že priznanie úroku z omeškania od dňa 24.12.2016 je nesprávne, nakoľko v uvedený deň sa do omeškania nedostal, lebo ani nebol vyzvaný na vydanie sumy žalobcovi - táto výzva bola neurčitá, neobsahovala údaj o tom, čo sa má vydať, v akom rozsahu a pod. Odvolací súd túto námietku nepovažuje za dôvodnú, nakoľko z uvedenej výzvy jednoznačne vyplýva jej určitosť, žalobkyňa žiadala v lehote 10 dní vydanie preplatku nad výšku istiny, ktorý má charakter bezdôvodného obohatenia.

34. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov tento nepriznal, nakoľko ani jeden nebol v odvolacom konaní úspešný.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).